

The Matrix

ประมวล สุธีจารุวัฒน์

ก. ข้อสังเกต :

มนุษย์พึงตั้งข้อสังเกตจากพฤติกรรมปรกติของตนเอง อันสืบเนื่องนับแต่จำความได้ ดังนี้

1. บุคคลในครอบครัวของเราเอง แม้ไม่เหมือนกัน แต่ย่อมมีลักษณะ เฉพาะที่เหมือนหรือคล้ายกัน ไม่ว่าจะป็นวิถีคิด วิถีปฏิบัติ ปรัชญา บุคลิก อาการ ฯลฯ ที่ไม่ใช่ลักษณะทางพันธุกรรม ถ่ายทอดสืบเนื่อง ต่อๆ กันมา จนอาจกล่าวได้ว่า เป็นลักษณะเฉพาะบางอย่างของครอบครัว ลักษณะที่ว่านี้ บางครั้งอาจกล่าวได้ว่า "เป็นความเชื่อฝังหัว" ของคนในกลุ่มนั้นๆ เช่น บางครอบครัว สมาชิกจะมีลักษณะก้าวร้าว รุนแรง มีความเชื่อเรื่องอำนาจ บารมี ฟ้าผ่าในอำนาจ และพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อการได้มาซึ่งอำนาจ ไม่ว่าจะป็นในระดับล่างอย่างจ๊กโก๋กุมชอย หัวหน้าวินมอเตอร์ไซค์ ระดับกลางอย่างผู้นำชุมชน หรือระดับใหญ่อย่าง ศ.ส. เลือดเดือดบางคน ในขณะที่บางครอบครัว จะมีลักษณะเฉพาะที่เที่ยงตรง ยึดมั่น ถือมั่น ในกรอบแห่งระเบียบประเพณี วัฒนธรรม หลักศาสนา ฯลฯ ทั้งหมดที่กล่าวมา ชี้ให้เห็น "การถ่ายทอดวิถีคิด" ของบุคคล ในระดับครอบครัว ซึ่งบ่อยครั้ง "เราไม่รู้ตัว"
2. กลุ่มบุคคลในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด เดียวกัน แม้ว่าแต่ละครอบครัวต่างก็แตกต่างกัน แต่ ต่างก็จะมีแนวความคิด ความเชื่อ ปรัชญา ที่คล้าย เหมือน หรืออยู่ในทิศทางเดียวกัน ภาษาชาวบ้านเรียกว่า "เราคนหมู่บ้านเดียวกัน" หรือ "เราคนจังหวัดเดียวกัน" แนวทางของ "วิถีการคิด" ดังกล่าว ถูกถ่ายทอดมาสู่คนรุ่นใหม่ๆ บางครั้งก็รู้ตัว บางครั้งก็ไม่รู้ตัว กรณีที่รู้ตัว และมีรูปธรรมชัดเจน ก็จะถูกกำหนดอย่างไม่เป็นทางการว่า นี่คื วัฒนธรรมประจำหมู่บ้าน ตำบล หรือจังหวัด จัดเป็นประเพณีโบราณ ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ สืบทอดสู่ลูก สู่หลาน "วิถีการคิด" หลายๆ อย่างในระดับนี้ต่างก็ซึมซับเข้ามาสู่เบื้องลึกแห่งจิตใจของบุคคลในชุมชน บ่อยครั้ง "โดยที่เราไม่รู้ตัว"
3. กลุ่มบุคคลในระดับภูมิภาค ก็มีลักษณะของการถ่ายทอด "วิถีการคิด" ที่เห็นเด่นชัดเช่นกัน เช่น โดยไม่พูดถึงลักษณะทางกายภาพ ที่แตกต่างกันแน่นอน คนภาคเหนือ จะมีวิถีชีวิต และวิถีการคิด ที่แตกต่างจากคนภาคใต้ และอาจแตกต่างไปอีก เมื่อเทียบกับคนในกรุงเทพฯ ที่น่าสังเกตคือ ในบาง

เรื่องบางราว บ่อยครั้ง ต่างฝ่าย ต่างคิดเห็นว่า อีกฝ่ายหนึ่ง "คิดแปลกๆ" หรือ อาจถูกตีค่าว่า "งมงาย" "ฟุ้งเฟ้อ" "หลงใหล" ฯลฯ

4. ลักษณะเฉพาะในระดับประเทศ ก็มีอีกเช่นกัน กล่าวคือ แม้ประเทศจะตั้งอยู่ติดกัน โดยมีเพียงแม่น้ำ ภูเขา หรือแนวรั้ว แบ่งเขตแดนไว้เท่านั้น ประชาชนที่อยู่ในเขตปกครองต่างประเทศกัน ก็มักจะมีวิธีการคิด ความเชื่อ ความศรัทธา ความมุ่งมั่น ที่แตกต่างกัน เช่น คนที่เกิดในแผ่นดินไทย ตั้งแต่เด็กจนโต เราถูกปลูกฝังวิธีการคิด ทั้งโดยรู้ตัว และไม่รู้ตัว มากมาย อาทิ ระบบอาวุโส การเคารพพงษชาติวันละสองครั้ง การร้องเพลงชาติ การสวมหมวกหน้าเสาธง การท่องคำปฎิญาณ "เราคนไทย ใจกตัญญู รู้คุณค่า ศาสนา พระมหากษัตริย์ ... " ฯลฯ ซึ่งแน่นอน เมื่อเกิดในแผ่นดินที่แตกต่างกันย่อมถูกปลูกฝัง สั่งสอน อบรม มาไม่เหมือนกัน
5. ลักษณะเฉพาะของคนในทวีป ก็แตกต่างกัน โดยนับเดียวกัน คนเอเชีย มีลักษณะเฉพาะบางอย่าง (ที่ไม่ใช่ลักษณะทางกายภาพ) ที่แตกต่างจากคนยุโรป อาฟริกา หรือทวีปอื่นๆ
6. ลักษณะเฉพาะของคนในกลุ่มประเทศที่มีรูปแบบการปกครองแตกต่างกัน ก็จะมีวิธีการคิด ความเชื่อ มั่น การถือมั่น แตกต่างกัน
7. ลักษณะเฉพาะของคนในกลุ่มประเทศที่ระบบเศรษฐกิจแตกต่างกัน เช่น เป็นระบบสังคมนิยม รัฐนิยม ชาตินิยม หรือทุนนิยม ประชาชนในระบบเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน จะได้รับการอบรม การสั่งสอนโดยรัฐ หรือ ผู้นำระบบเศรษฐกิจ ให้มีแนวความคิด ความเชื่อ แตกต่างกัน
8. ระบบโลก ลองจินตนาการว่าเราเป็นมนุษย์ต่างดาว และกำลังเพ่งมองดูโลกใบนี้ สามารถกล่าวได้ว่า ประชาชนในโลกใบนี้มีลักษณะเฉพาะร่วม ที่ถูกถ่ายทอดมาเช่นกัน มันคือ "วิถีแห่งโลกิยะ" ที่หากแม้เราแต่ละคน ที่บางคนมีโอกาสได้ร่ำเรียนจนสูงส่ง หรือบางคนไร้โอกาส และได้รับการอบรมนอกแบบ จนเชื่อมั่นว่า ตนเอง "หลุดพ้น" หรือ "เข้าถึง" สัจธรรมแห่งชีวิต ... บางทีก็เ็น่าคิด ว่า "ค้นพบ" อะไร
9. ระบบซ้อนเหลื่อมในชั้นอื่นๆ กล่าวได้ว่า โดยแท้จริงแล้ว แม้ตัวตนของเราจะไม่ใช่ "รู้สึ" หรือพบเห็นเป็นรูปธรรมชัดเจน โลกใบนี้ มีระบบสาระพัตรระบบ "ซ้อนเหลื่อม" อยู่เป็นชั้นๆ ในตัวมันเอง แต่

ระบบ ล้วนมีอิทธิพลต่อวิธีการคิด วิธีการเลือกปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติ ของเราทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับว่า แนวคิดของระบบใดสามารถเข้าถึง หรือมีอิทธิพลต่อ "วิธีการเลือก" ของตัวเรา มากกว่ากัน

ข. สมมติฐาน

1. "สิ่งที่เราคิด" "สิ่งที่เราเชื่อ" "สิ่งที่เรายึดมั่นถือมั่น" ณ ขณะใดขณะหนึ่ง เช่น ในขณะวินาทีนี้ เป็นต้น "อาจมิใช่สิ่งที่เราคิดขึ้นด้วยตัวตนของเราเองจริงๆ" หากแต่ เป็นอิทธิพลอันเกิดจาก ข้อมูล ข่าวสาร การปลูกฝัง ที่เราได้รับมานับแต่จำความได้ จวบจนวินาทีนี้
2. "สิ่งที่เราคิด" "สิ่งที่เราเชื่อ" "สิ่งที่เรายึดมั่นถือมั่น" ณ ขณะใดขณะหนึ่ง เช่น ในขณะวินาทีนี้ เป็นต้น "อาจมิใช่สิ่งที่เราควรคิด สิ่งที่เราควรเชื่อ สิ่งที่เราควรยึดมั่น ถือมั่น" ก็ได้ เพราะมันล้วน เป็นสิ่งที่เราได้รับการถ่ายทอดต่อๆ กันมา แม้สังคมของเราจะยอมรับว่ามันเป็นสิ่งที่ดี แต่การนิยาม คำว่า "ดี" ก็ยังเป็นอะไรบางอย่างที่ "ขึ้น" อยู่กับการตีความ ... ความหมาย หรือ คำตอบที่ "ถูกต้องที่สุด" อาจไม่มีอยู่ หรือ ยังมีได้ถูกกำหนดขึ้นมา
3. "สิ่งที่เราคิด" "สิ่งที่เราเชื่อ" "สิ่งที่เรายึดมั่นถือมั่น" ณ ขณะใดขณะหนึ่ง โดยตัวตนของมันๆ เป็นสิ่งที่ "เปลี่ยนแปลงได้"ไปตามเวลา"
4. "สิ่งที่เราคิด" "สิ่งที่เราเชื่อ" "สิ่งที่เรายึดมั่นถือมั่น" ณ ขณะใดขณะหนึ่ง โดยคุณค่าของมันๆ เป็นสิ่งที่ "เปลี่ยนแปลงได้"ไปตามเวลา"

ค. ทฤษฎีบท

0. คำจำกัดความ : เพื่อให้ง่ายต่อการอธิบาย ในที่นี้ขอนิยามคำว่า "The Matrix" โดยอาศัยชื่อภาพยนตร์ ดังแห่งฮอลลีวูด มาเป็นตัวประกอบ เพื่อให้ง่ายต่อการสื่อสาร หมายถึง ระบบที่ครอบงำวิธีการคิด วิธีการตัดสินใจ ของพวกเราแต่ละคน
1. "ความจริง ที่จริงที่สุด ไม่มีอยู่จริง" : The Matrix มีอยู่หลายชั้น หลายระดับ การย้อนถอย หลุดออกมาจาก The Matrix ในระดับล่างได้ จะทำให้เข้าใจความเป็นมาเป็นไปในระดับล่าง แต่ก็ยังคงยึดติด อยู่ใน The Matrix ตราบเท่าที่ยังไม่สามารถย้อนถอยสืบต่อไปได้

2. มนุษย์ควรรศึกษา และเฝ้ามองปรากฏการณ์ต่างๆ ทั้งภายใน คือในจิตใจตัวเอง และภายนอก คือ เหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นรอบตัวตน พิจารณาอย่างแบบคาย และบอกตัวเองให้ได้ ว่า อะไร คือ อะไร "การตีแตก" และเข้าถึงได้ คือการ หลุดออกจาก The Matrix ในระดับนั้นๆ
3. บุคคลที่หลุดพ้นออกจาก The Matrix ทั้งปวง ถือเป็น "ผู้อยู่เหนือ The Matrix" แม้กายภาพของเขา ยังคงติดอยู่ใน The Matrix เนื่องจากเขาก็เป็นเพียงสิ่งมีชีวิตธรรมดาๆ บนพื้นโลกใบนี้ แต่จิตใจของเขาได้หลุดออกไปแล้ว
4. ผู้หลุดพ้นไปแล้ว มีทางเลือกปฏิบัติ ภายหลังการหลุดพ้น หลายทาง อาทิ
 - (1) พยายามทุกวิถีทาง เพื่อให้ บุคคลอื่นๆ ในสังคม หลุดพ้นออกจาก The Matrix ตามไปด้วย โดยมีเป้าหมายคือ ทุกผู้ตัวคน ต้องหลุดไปจาก The Matrix
 - (2) แม้ตนเองจะหลุดออกไปแล้ว แต่ก็พยายามทำทุกวิถีทาง เพื่อทำให้คนอื่นๆ ติดอยู่ใน The Matrix ต่อไป อาศัยความเข้าใจกลไกการทำงานของ The Matrix เพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์จาก The Matrix มากที่สุด เท่าที่จะทำได้ เนื่องจากรู้ว่า ในที่สุด ตนเองก็ต้องจากโลก และ The Matrix ไปเช่นกัน
 - (3) แม้จะหลุดไปจาก The Matrix แต่ก็จะทำตัวสอดรับ กลมกลืนอยู่ใน The Matrix อาศัยอยู่อย่างสงบ ทำตัวเป็นประโยชน์ต่อชุมชนที่ตนเองอยู่ ใครใครจะมัวแมกัปล่อยแก้มัวเมาไป แต่ใครใครจะหลุดพ้น ก็จะถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้

=== สรุป ===

ไม่สรุปละกัน ไปคิดเอาเอง ... อีอิอิ